

ARTIKEL INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES -AIJOSS

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8393117>

INTJOS 2023; 1 (2) :161 - 176

Yapay Zekâ Kullanılarak Toplumsal Cinsiyet Rollerini Üzerine Yapılmış Fütüristik Bir Çalışma

A Futuristic Study On Gender Roles Using Artificial Intelligence

- Dr. Öğr. Üyesi Abduselami SARIGÜL
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
SHMYO Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü
selamisarigul@hotmail.com
ORCID:0000-0002-1272-5274

ÖZET

Yapay zekâ günümüzde birçok alanda kullanılmakta ve başarılı çalışmalara imza atmaktadır. Sosyal yaşamı etkilemesi ve toplumsal değişimlere neden olmasından dolayı, yapay zekânın kendisi de sosyal ve ekonomik ilerlemenin yanında değişim unsuru haline gelmiştir. Yapay zekânın bu yönü bilim insanlarının dikkatini çekmiş, etik ve uygun yöntemlerle bilimi bir adım daha öteye taşımaya çalışmışlardır. Bu çalışmada da özellikle insanın doğal merakı olan gelecek konusunda, çeşitli sorular bilimsel yöntemlerle sınırlandırılmış, yapay zekâ üzerinden bu sorulara cevaplar aranmıştır. Çalışmanın amacı, ChatGPT, yapay zeka algoritması kullanılarak sosyolojinin ana çalışma konularından olan toplumsal cinsiyet üzerine yapılan fütüristik sohbetin bulgularının incelenmesidir. Bu bağlamda çalışma insanın doğal merakını giderme ve bu açıdan bilime katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Nitel olarak tasarlanan çalışmaya başlamadan önce araştırmacı ve konuyla ilgili uzmanlarında katkılarıyla görüşme soruları hazırlanmıştır. Araştırma

Kaynak gösterimi için:

SARIGÜL A. (2023). Yapay Zekâ Kullanılarak Toplumsal Cinsiyet Rollerini Üzerine Yapılmış Fütüristik Bir Çalışma; Artikel International Journal of Social Sciences -AIJOSS, s.2 c. 1 ISSN: 2980-1028

kapsamında belirlenen konularda yapay zekânın toplumsal cinsiyetle ilgili fikirleri üzerine sorular sorulmuştur. Hazırlanan bu soruların ChatGPT yapay zekâ robotuna sorulması sonucu elde edilen cevaplar, çalışmanın bulgularını oluşturmaktadır. Betimsel analiz elde edilen bulguların değerlendirilmesinde kullanılmıştır. Çalışmada ulaşılan sonuçlara bakıldığında; yapay zekânın, gelecekte toplumun cinsiyetler açısından daha eşitlikçi bir yapıda olacağı konusunda öngörülerde bulunduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Toplumsal Cinsiyet, Toplumsal Değişme, Fütüristik.

ABSTRACT

Artificial intelligence is used in many fields today and has achieved successful studies. Since it affects social life and causes social changes, artificial intelligence itself has become an element of change as well as social and economic progress. This aspect of artificial intelligence has attracted the attention of scientists and they have tried to take science one step further with ethical and appropriate methods. In this study, various questions, especially about the future, which is the natural curiosity of human beings, were limited by scientific methods, and answers to these questions were sought through artificial intelligence. The aim of the study is to examine the findings of a futuristic conversation on gender, one of the main topics of sociology, using ChatGPT, an artificial intelligence algorithm. In this context, the study aims to satisfy the natural curiosity of human beings and contribute to science in this respect. Before starting the qualitatively designed study, interview questions were prepared with the contributions of the researcher and experts on the subject. Questions were asked about the ideas of artificial intelligence about gender in the subjects determined within the scope of the research. The answers obtained as a result of asking these questions to the ChatGPT artificial intelligence robot constitute the findings of the study. Descriptive analysis was used to evaluate the findings. When the results of the study are analyzed, it is seen that artificial intelligence predicts that society will be more egalitarian in terms of genders in the future.

Keywords: Artificial Intelligence, Gender, Social Change, Futurism.

GİRİŞ

ChatGPT, kullanıcı tarafından sorulan sorulara yapay zekâ algoritmalarını kullanarak doğal cevaplar veren üst düzey bir teknolojik sistemdir. Doğal yanıtlar ürettiği için birçok alanda içerik oluşturmada ve firmalarda müşteri hizmetleri olarak kullanılmaktadır. ChatGPT algoritmaları insanların gündelik yaşamlarına pratik çözümler üretmekte, her hangi bir konuda, kar, zarar, hesabı yapıp, danışan için en doğru eylem konusunda çeşitli sıralamalar yaparak, insanların yaşamlarına kolaylıklar sunmaktadır. Özellikle insanların yapmayı planladıkları şeylerle ilgili doğru karar vermeleri konusunda çeşitli alternatif veriler sunarak geleceği danışanlar üzerinden inşa eden güçlü bir yönü içerisinde barındırmaktadır. Öte taraftan güçlü ve çok fonksiyonlu sinir ağları, hızlı işlemciler kullanılarak yapılan algoritmik hesaplar kullanılmaktadır. Elde ettiği çıktıları elindeki verileri kullanarak tüm yönleriyle değerlendirerek güçlü ve isabetli kararlar verebilmektedir (Kalla & Smith, 2023). Bu yönüyle araştırmacıların da dikkatini çekmekte geleceğin inşası noktasında yapay zekânın etkisi merak edilmektedir. Ancak özellikle sosyal bilimler alanında etik kaygılardan dolayı araştırmacılar yapay zekâyâ yaklaşma kaçınma çatışması içerisinde bakabilmektedirler.

Toplumsal yaşama bakıldığı zaman yapay zekâ yalnız ekranda soru sorulan bir robot değil aynı zamanda; savunma sanayi, siber güvenlik, özel stratejik alanlar gibi güvenlik alanlarının yanında, sağlık sektörü, sosyal güvenlikle ilgili işlemler, e- ticaret, navigasyon hizmetleri gibi birçok farklı meslek içerisinde kullanılmaktadır. Dolaylı olarak toplumun farklı alanlarında artık söz sahibi olmuş ve bu alanların yönlendirilmesi hatta mesleklerin içeriğinin ciddi şekilde belirlenmesi bile yapay zekâ eliyle gerçekleşmektedir. Bu kadar yaşama müdahil olan yapay zekâ insanlardan aldığı verileri kullanarak kendini çoğaltmakta dolaylı olarak insanların bazı geleneksel rolleri ve meslekleri yavaş yavaş yapay zekâyâ devredilmektedir (Harari, 2018). Buna sesli asistanlarla bazı mesleklerde çalışan sayısının düşmesi veya navigasyon özelliğiyle insanların yaşadıkları şehirleri sokaklarıyla tanıma ihtiyacının ortadan kalkması gösterilebilir. Teknolojinin bu yönü insanın bazı doğal özelliklerini köreltmekte, insanın kaybettiği her doğal özelliği insanı farklı hastalıklara da sürükleyebilmektedir. Bununla ilgili artan teknolojik gelişmeler ile alzheimer hastalığı artış oranları arasında gerçekleşen ilişkiye odaklanılabilir. İnsanlar hafızalarını ve geçmiş tecrübelerini teknolojiye emanet etmekte daha sonra unutma ile ilgili sorunlar yaşayabilmektedir (Barbarosoğlu, 2013). Biyoloji bilimi ve dini referanslar çok önceleri insanlığa bununla ilgili bir gerçeği ifade ederek; insanların kullandıkları ve sosyal yaşama dâhil ettikleri insan özelliklerinin geliştiğini, ancak kullanmadıkları uzuvlarının da işlevlerini yitirdiğini söylemiştir (Kalaman & Bat, 2016; Sönmez, 2022). Yapay zekânın da insanların muhakeme yapma gibi önemli doğal özellikleri konusunda çıkacak sorunlarda ön ayak olur mu bunu şimdiden tahmin etmek mümkün görünmüyor. Ancak yapay zekânın toplumsal ve mesleki alanların neredeyse tamamına bu hızlı girişi birçok alanda yankısını yoğun bir şekilde şimdiden hissettirmiştir (Akalin & Veranyurt, 2020; Arslan, 2020; Atalay & Çelik, 2017; Tamer & Övgün, 2020; Tektaş vd., 2002; Öztürk & Şahin, 2018; İşler & Kılıç, 2021; Uğur & Kınacı, 2006). Bu durumun farkında olan bazı araştırmacılar da yapay zekânın gelecek üzerindeki bu etkin konumunu fark ettikleri için kendi alanlarıyla ilgili özgün ve güncel

çalışmalar yapmaktadırlar (Artut, 2019; Demir, 2018; Erdoğan, 2021; Gür vd., 2019; Köroğlu, 2017; Kuşçu, 2015; Serçemeli, 2018; Singil, 2022; Sucu, 2019). Oluşan bu literatürle, ulusal ve uluslararası alanda yapılan çalışmalardan yola çıkılarak yapay zekanın toplumda varlığının sanal olmadığı, toplum üzerinde değiştirici etkisinin olduğu söylenebilir. Bu kadar birbirinden farklı geniş alanda kullanımı olan, aynı zamanda ekonomik, entelektüel ve toplumsal karşılığı olan yapay zekanın sosyal yaşama dair görüşleri önemli görülmektedir. Özellikle otonom sürüşler üzerinden durum değerlendirildiğinde kaza oranlarının daha düşük olması yapay zekanın gelecek öngörülere noktasında daha isabetli kararlar vereceği yönünde de kanaat uyandırmaktadır (Altun vd., 2022; Demir & Altun, 2020; Gürtaş, 2020; Yiğit vd., 2020). Yapay zekanın bu güçlü öngörülere dikkate alınarak gelecekte toplumsal cinsiyet rolleri üzerine bu çalışmanın yapılması planlanmıştır.

1. CİNSİYET VE TEORİ

Günümüzde toplumsal ve entelektüel anlamda kadına ve erkeğe dair görüşler genelde toplumsal cinsiyet, feminizm ve ataerkillik gibi teoriler üzerinden ifade edilmiştir. Bu teoriler üzerinden kadının toplumsal konumu tanımlanırken, erkek kimliği de birlikte tanımlanmaktadır. Erkeğin veya kadının toplumsal konumu tanımlanırken birisi genelde öteki kimlik olarak ifade edilmiştir (Arun, 2016; Çakır vd., 2016; Şener, 2012; Tekvar, 2016). Bundan dolayı kadınlık ve erkeklik tartışmalarında bu kavramlardan biri alındığında, öteki kavram zıddı açısından değerlendirilmiştir. Her iki kavramında sınırlarının tespitinin genelde bu şekilde yapıldığı söylenebilir.

Kadın hakları ve ona toplumda konum ve statü belirleme bunları idealleştirmede bu kuramlarla yapılmaktadır. Toplumsal cinsiyet tanımlanırken genelde ne olmadığı üzerinden tanımlanmaktadır. Öncelikle biyolojik cinsiyet tanımlanarak toplumsal cinsiyetin bundan farklı bir cinsiyet tanımı olduğu, dolaylı olarak insanın doğasına aykırı veya karşı bir duruş olmadığı üzerinden bir tanımlamaya gidilmektedir. Biyolojik cinsiyet insanların doğuştan kadın veya erkek olarak toplumda var olmaları ve bunun üzerine yapılan tanımlamaları içermektedir. Dolaylı olarak insanın doğası üzerine yapılan bir tanımdır. Toplumsal cinsiyet ise toplumda yaşayan kadınların veya erkeklerin; belirli kalıplar, roller ve statülerinin sosyal ve kültürel değerler ölçüsünde tanımlanması olarak değerlendirilebilir. Başka bir şekilde ifade etmek gerekirse toplumsal cinsiyet toplumda insanlar tarafından ortaya konmuş görüşleri ifade etmek için kullanılır (Bal, 2014; Bingöl, 2014; Butler, 2009; Gültekin, 2013; Sayılan, 2012; Sezer, 2013). Yapılan tanımlamalardan yola çıkarak biyolojik olarak doğuştan getirilen özelliklerin kadın ve erkeği toplumda tanımlamak için yeterli olmadığı bunun yanında toplumsal ve kültürel tasarımların kadının ve erkeğin toplumdaki yerini belirlediği ifade edilebilir. Toplumsal cinsiyet yalnız bir tanımlama değildir aynı zamanda toplumun o kadın veya erkek cinsiyetinden beklentileridir. Dolaylı olarak kadın ve erkek cinsleri, toplumsal cinsiyet açısından yalnız bir tanımlama değil aynı zamanda bir tasarım olarak da ifade edilebilir (Esen vd., 2017; Gümüşoğlu, 2008; Özaydınlık, 2014; Vatandaş, 2007).

Toplumsal cinsiyette göre kadın ve erkek cinslerine ait roller toplumda tasarım sonucunda oluşturulduğu için değişebilir. Bu sebeple toplumsal cinsiyet her toplumda, farklı zamanlarda farklı

şekilde kadın ve erkek rolleri tanımlandığı için farklılık gösterebilir (Bükecik & Özkan, 2018; Gültekin, 2013). Kadının ve erkeğin bu değişebilen statü, konum ve rollerinden dolayı çalışmada odaklanılacak kavram toplumsal cinsiyettir.

Kadının toplumdaki konumu ve öteki cinsle ilişkisi üzerine düşünen bir diğer kuram feminizmdir. Feminizm toplumda çocuk ve erkek üzerinden okunan kadının varlığının, çocuktan ve erkekten bağımsız dolaysız bir biçimde kadının vurgulanmasına yönlendiren bir teori olarak tanımlanabilir (Marshall, 1999). Feminizmin yaygın tanımına bakıldığında ise her iki insan cinsinin eşitlik anlayışında uzlaşmasını isteyen kadın hareketleri olarak da ifade edilebilmektedir. Ancak feminizmi tek bir biçimde tanımlamak çok mümkün değildir. Feministlerin kendilerini tanımladıkları vurgu noktaları birbirinden farklı olabilmektedir. Feminist kuramcılar kadınları, toplumdaki statüleri, iş bölümünün adaletsiz yapılması, toplumsal cinsiyet tanımlarındaki dezavantajlı konumları, meslek seçimleri, ücret adaletsizlikleri gibi bağlamlarda tartışmaktadırlar (Bora; 2021; Özkazanç, 2015; Taş, 2016; Yörük, 2009). İkinci dalga olarak adlandırılan geleneksel zamanlarda kadınların toplumsal konumları üzerine yapılan tartışmalar genellikle kadının; gündelik yaşam tarzı, kıyafetleri, pazar ilişkileri ve toplumda kullandığı dil üzerinden tanımlanmaktaydı. Feminizmin farklı kuramlar içinde yeşermesiyle, feminizme bakışlarda değişmiştir. Örneğin Marksist feminizm kadının görmezden gelinen ev içi emeği üzerine yoğunlaşmıştır. Bu emek çeşidinin kapitalizm ve erkeklerin faydasına olup olmadığı hakkında ciddi tartışmalar meydana gelmiştir (Davutoğlu, 2015; Dikici, 2019; Fraser, 2009; Gajewska, 2008). Feminizm toplumda kadının konumu üzerinde mücadele edip, onun geleceğini inşa etmeye çalışan önemli bir kuramdır.

Ataerkillik binlerce yıllık tarihi olan, erkekler için erkeklerin lehine oluşturulmuş, toplumsal yapının her anına inceden inceye işlenmiş, erkek egemen toplumsal yaşamı anlatmak için kullanılan bir kavramdır. Ataerkillik büyük bir paradigmaya sahiptir. Bu paradigmaya ait okumalar tarihseldir. Temelde retrospektif bir biçimde çözümleme yöntemiyle erkeklerin günümüzdeki yaşamı nasıl düşünerek kendi lehlerine inşa ettikleri üzerine durulmuştur. Gündelik yaşamda kadınlar aleyhine olan olayların arkeolojisi bu yöntemler kullanılarak temellendirilip, aşılması planlanmıştır. Bu ataerkil yapıyı inşa eden yalnız erkekler değildir kadınlarda bu yapının inşa edilmesinde büyük rol oynamışlardır (Çam, 2009; Özer, 2017; Saraçgil, 2005; Yaraman, 2010; Yavuz, 2015).

2. YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı, ChatGPT, yapay zekâ algoritmasının kullanılarak sosyolojinin ana çalışma konularından olan toplumsal cinsiyet üzerine yapılan fütüristtik sohbetin bulgularının incelenmesidir. Nitel olarak tasarlanan çalışmaya başlamadan önce araştırmacı ve konuyla ilgili uzmanlarında katkılarıyla görüşme soruları hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında belirlenen konular; günümüz toplumunda erkek ve kadının rolü, yapay zekâ ve toplumsal cinsiyete bakış, gelecek toplumda kadının ve erkeğin rolü, ilerde toplumsal yaşamda cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyet rollerini etkileyecek unsurlar ve yapay zekânın toplumsal cinsiyetle ilgili söylemek istedikleri üzerine sorular sorulmuştur. Hazırlanan bu soruların ChatGPT yapay zeka robotuna

sorulması sonucu elde edilen cevaplar çalışmanın verilerini oluşturmaktadır. Çalışmanın veri analizini betimsel analiz oluşturmaktadır. Çalışma futuristik olduğu için gelecek kavramı; yakın gelecek, uzak gelecek gibi bilinmezlik içerdiği için gelecek kavramı araştırmacı tarafından yüzyıl olarak belirlenmiştir. Uzmanların fikirlerinden yararlanılarak araştırmacı tarafından alanyazın taranarak oluşturulan Türkçe sorular tek tek yapay zeka uygulamasına sorulmuş, elde edilen verilere binaen betimsel analizler gerçekleştirilmiştir. İlk soru günümüzdeki kadın ve erkeğin rollerine dair olacaktır. Bu araştırmacıya bir dayanak noktası sunacak ve ChatGPT yapay zekâ chatbox'ının geleceğe dair yapacağı kestirimlerden bu istinat noktasından ne kadar ileriye gittiği yönünde bir çıkarım imkanı sunacaktır. Araştırmaya dair sorular şu şekilde listelenmiştir;

1. Günümüz toplumunda erkeğin ve kadının rolü nelerdir?
2. Toplumsal cinsiyet eşitliğinden yana mısın?
3. Yüzyıl sonra toplumda kadının rolleri nasıl olacak sana göre?
4. Yüzyıl sonra toplumda erkeğin rolleri nasıl olacak sana göre?
5. Yüzyıl sonra toplumsal yaşamda cinsiyet eşitliği mümkün olur mu?
6. Yüzyıl sonra toplumsal cinsiyet rollerinin evrimine etkileyecek faktörler nelerdir?
7. Yüzyıl sonra kadının ve erkeğin toplumsal durumuyla ilgili söylemek istediğin başka bir şey var mı?

Çalışma ChatGPT yapay zeka chatbox'uyla yapıldığı için araştırmada etik kurul iznine gerek yoktur.

3. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde araştırmacı tarafından daha önce oluşturulmuş ve uzmanlarca kontrolü yapılarak uygun görülen sorular ChatGPT uygulamasının sohbet kısmına sorularak elde edilen bulgulara yer verilecektir. Yöntemde belirtilen her soru ayrı ayrı sorulacak, cevaplarından elde edilen veriler çalışmada değerlendirilecektir.

İlk soru yapay zekânın şuan ne düşündüğünü anlayıp vereceği cevaplarla arasındaki zamansal ilişkiyi anlamak için ana ait bir sorudur. Bu soru üzerinden geleceğe dair vereceği cevaplarla aradaki mesafenin getirdiği değişiklikleri görmek amaçlanmıştır.

3. 1.Günümüz toplumunda erkeğin ve kadının rolü nelerdir?

ChatGPT “Toplumda erkeklerin ve kadınların rolleri, toplumdan topluma, kültürden kültüre ve zaman içinde farklılık gösteren karmaşık bir konudur. Ayrıca, bu roller zaman içinde değişebilir ve evrilebilir. Ancak, genel olarak erkeklerin ve kadınların toplum içinde oynadığı bazı geleneksel roller bulunmaktadır. Bu roller, cinsiyet stereotipleri, kültürel normlar ve tarihsel faktörlerden etkilenebilir. Günümüzde erkeklerin ve kadınların rolleri hakkında bazı yaygın görüşler şunlar olabilir: Erkeklerin Geleneksel Roller: Aile Geçimini Sağlama: Erkekler, geleneksel olarak ailenin geçimini sağlama sorumluluğunu üstlenmişlerdir. Koruyuculuk ve Güç: Erkekler, ailelerini ve

toplumu koruma ve savunma görevini üstlenmişlerdir. Toplumsal Statü: Erkekler, toplumsal statüde daha yüksek bir konumda olma eğiliminde görülmüşlerdir. Kariyer Odaklılık: Erkekler, kariyer yapma ve profesyonel başarıya odaklanma konusunda daha fazla baskı altında hissedebilirler. Kadınların Geleneksel Roller: Ev İşleri ve Çocuk Bakımı: Kadınlar, geleneksel olarak ev işleri ve çocuk bakımı gibi ev içi sorumlulukları üstlenmişlerdir. Aile Birliği ve Destek: Kadınlar, aile birliğini sürdürme ve aile üyelerine destek olma rolünü oynamışlardır. Duygusal Bağlılık ve İfade: Kadınlar, duygusal ifade ve ilişki yönetimi konusunda daha yüksek beklentilerle karşılaşabilirler. Toplumsal Dayanışma: Kadınlar, toplumsal dayanışma, yardımseverlik ve toplumsal ilişkilerin sürdürülmesinde önemli bir rol oynamışlardır. Ancak önemli bir nokta şudur: Geleneksel cinsiyet rolleri artık değişiyor ve evrim geçiriyor. Toplumlar, cinsiyet eşitliği, kadın hakları ve toplumsal cinsiyet normları konusunda daha fazla farkındalık ve eşitlik sağlama çabalarında bulunuyor. Bu nedenle, günümüzde erkekler ve kadınlar daha geniş bir yelpazede roller üstlenebilirler ve geleneksel cinsiyet rolleri giderek daha esnek hale gelmektedir. Cinsiyet rollerinin evrimi ve çeşitlenmesi, toplumsal değişimin bir yansımasıdır ve her bireyin kendi cinsiyet kimliği ve rol tercihleri konusunda özgürlüğüne ve saygınlığına saygı gösterilmesi gerektiği vurgulanır. Cinsiyet rolleri hakkında düşünüldüğünde, bu konunun karmaşıklığını ve çok yönlülüğünü göz önünde bulundurmak önemlidir.”

Günümüz toplumunda erkeğin ve kadının rolü nelerdir? Sorusu sorulmuş verilen cevaba bakıldığı zaman; toplumdan topluma veya zaman içinde rollerin değişiklik gösterebileceği, bu rolleri etkileyen cinsiyet, sosyal yaşantı, toplumun beklentileri ve tarihsel süreç gibi etkenlerin olduğu belirtilmiştir. Ayrıca erkeklerin toplumda; aile geçimini sağlama, koruyuculuk ve güç, toplumsal statü, kariyer odaklı bir rollerinin olduğu belirtilmiştir. Kadınların ise; ev işleri ve çocuk bakımı, aile birliği ve destek, duygusal bağlılık ve toplumsal dayanışma gibi rollerinin olduğu belirtilmiştir. Bunlara ek olarak önemli bir başka konuda toplumda geleneksel cinsiyet rollerinin yavaş yavaş değişmeye başladığı yönündeki veridir.

3.2. Toplumsal cinsiyet eşitliğinden yana mısınız?

ChatGPT “Evet, toplumsal cinsiyet eşitliği önemli bir insan hakları meselesidir ve bu konuda destekleyiciyim. Toplumsal cinsiyet eşitliği, kadınlar ve erkekler arasında ayrımcılığın ve eşitsizliğin azaltılması amacıyla mücadele eden bir ilkedir. Herkesin, cinsiyet, cinsel yönelim, ırk, din veya diğer herhangi bir özellik temelinde eşit fırsatlara ve haklara sahip olması gerektiğine inanıyorum. Cinsiyet eşitliği, toplumların daha adil, sürdürülebilir ve eşitlikçi bir şekilde işlemesine katkıda bulunabilir. Bu nedenle toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek, benim için önemli bir değerdir.”

Toplumsal cinsiyet eşitliğinden yana mısınız? Sorusu sorulmuş verilen cevaba bakıldığı zaman; ChatGPT bunu etik bir durum olarak algılamakta, bunun bir insan hakkı meselesi olduğunu ifade etmektedir. Aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliği hakkında olumlu ifadeler kullanmış cinsiyetler arasındaki eşitsizliğin ortadan kaldırılması için bunun bir ilke olduğunu belirtmiştir. Toplumda yaşayan bütün insanların din, ırk, cinsiyet veya cinsel yönelim anlamında eşit fırsatlara sahip olması yönünde inanç bildirmiştir.

3. Yüzyıl sonra toplumda kadının rolleri nasıl olacak sana göre?

ChatGPT “Toplumda kadınların rolleri, yüzyıl sonra çok çeşitli faktörlere bağlı olarak değişebilir. Ancak gelecekte kadınların rolleri üzerine spekülasyon yapmak, çok sayıda belirsizlik içerir ve tahminlerde bulunmak zordur. Bununla birlikte, bazı olası gelişmeleri ve eğilimleri dikkate alabiliriz: Cinsiyet Eşitliği Artabilir: Yüzyıl sonra, cinsiyet eşitliği konusundaki çabaların sonuç vermesi ve kadınların toplumun her alanında daha fazla temsil edildiği bir gelecek mümkün olabilir. Kadınların İş Gücündeki Rolü Artabilir: Kadınların iş gücündeki katılımları artabilir ve kariyer fırsatları daha fazla genişleyebilir. Kadınlar, bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) gibi geleneksel olarak erkek ağırlıklı alanlarda daha fazla temsil edebilir. Ev İşleri ve Aile Dinamikleri Değişebilir: Ev işleri ve aile içi sorumluluklar daha eşit bir şekilde paylaşılabilir. Aile dinamikleri, daha dengeli bir cinsiyet rolleri dağılımına doğru evrilebilir. Toplumsal Rollerde Çeşitlenme: Kadınlar, geleneksel olarak beklenen rollerin dışında daha fazla çeşitlenmiş toplumsal roller üstlenebilirler. Bu, cinsiyet normlarının daha esnek hale geldiği bir geleceğe işaret edebilir. Dijital ve Teknolojik Alanlardaki Artan Katılım: Kadınların dijital teknoloji, yapay zekâ ve bilgisayar bilimi gibi alanlarda daha fazla etkin olabileceği bir gelecek olabilir. Toplumsal Normların Evrimi: Toplumsal normlar, cinsiyet rolleri konusunda daha ilerici ve eşitlikçi bir yöne doğru evrilebilir. Toplumun cinsiyet rolleri konusundaki algısı değişebilir. Ancak, bu sadece olası senaryoları içeren bir tahminler listesidir ve gerçekleşecek olaylar ve gelişmeler çok sayıda faktöre bağlıdır. Cinsiyet eşitliği ve kadınların rolleri hakkında gelecekteki gelişmeler, toplumsal değişimler, siyasi kararlar, ekonomik faktörler ve kültürel normlar gibi birçok faktörün etkisi altında şekillenir.”

Yüzyıl sonra toplumda kadının rolleri nasıl olacak sana göre? Sorusu sorulmuş verilen cevap; ChatGPT bunun farklı unsurlara bağlı olarak değişebileceğini, ancak buna rağmen bazı muhtemel gelişmeler olabileceğini belirtmiştir. O gelişmeleri şu şekilde sıralanabilir; cinsiyetler arası eşitlik artabilir. Kadınların iş yaşamında daha etkin bir rol oynayabilirler. Ev işleri ve aile içi sorumlulukların paylaşımında daha eşit şartlar oluşabilir. Cinsiyetler arasında geleneksel rollerin dışında farklı roller ortaya çıkabilir. Yapay zekâ dijital teknoloji gibi teknolojik alanlara kadınlar daha fazla katılım sağlayabilir. Toplumun cinsiyet rolleri üzerinde algısı değişebilir şeklinde ifade etmiştir.

3. 4. Yüzyıl sonra toplumda erkeğin rolleri nasıl olacak sana göre?

ChatGPT “ Cinsiyet Eşitliği: Gelecekte, cinsiyet eşitliği daha da artabilir ve toplum erkeklerin ve kadınların eşit haklara ve fırsatlara sahip olduğu bir yapıya doğru evrilebilir. Ev İşleri ve Aile Sorumlulukları: Erkekler, aile içi sorumlulukları daha fazla paylaşabilirler. Ev işleri ve çocuk bakımı konusundaki roller daha eşit bir şekilde dağıtılabilir. Kariyer ve Meslek Çeşitlenmesi: Erkekler, geleneksel erkek mesleklerinin yanı sıra daha geniş bir yelpazede mesleklerde çalışabilirler. Hem erkekler hem de kadınlar farklı mesleklerde daha fazla temsil edilebilir. Duygusal ve Psikolojik Refah: Erkekler, duygusal ve psikolojik refahlarına daha fazla önem verebilirler. Duygusal zekâ ve duygusal ifade becerileri daha fazla vurgulanabilir. Sosyal ve Toplumsal Sorumluluklar: Erkekler, toplumlarına ve dünyaya daha fazla katkıda bulunma sorumluluğunu üstlenebilirler. Sosyal sorumluluk projelerine ve insani çalışmalara daha fazla katılabilirler. Dijital ve Teknolojik Beceriler: Erkekler, dijital teknoloji, yapay zekâ ve yenilikçi teknoloji alanlarında daha fazla liderlik rolü

üstlenebilirler. Toplumsal Normların Evrimi: Toplumsal normlar, erkeklerin ve kadınların rolleri konusunda daha eşitlikçi ve esnek bir yaklaşıma doğru evrilebilir. Bu, yüzyıl sonra erkeklerin rolleri konusunda olası gelişmeleri yansıtan alternatif bir bakış açısıdır. Cinsiyet eşitliği ve cinsiyet rollerinin evrimi, toplumsal değişimin bir yansımasıdır ve birçok faktöre bağlıdır. Gelecekteki gelişmeler, toplumların bu konulardaki tutumları, politikaları ve kültürel normlarına bağlı olarak değişecektir.”

Yüzyıl sonra toplumda erkeğin rolleri nasıl olacak sana göre? Sorusu sorulmuş verilen cevap; ChatGPT gelecekte cinsiyet rollerinde gittikçe eşitliğe doğru bir kaymanın olacağını, aile içi özellikle çocuk bakımı ve ev işleri noktasına daha eşit bir paylaşımın olabileceğini belirtmiştir. Erkeklerin mesleki anlamda geleneksel işlerin yanı sıra farklı işlerde de erkekleri görmek mümkün olabilecek. Erkekler gelecekte özellikle psikolojik ve duygusal yönden rahat etmeyi önemseyecekler. Erkeklerin duygusal yönden kendilerini ifade etme yetenekleri daha fazla artabilir. Sosyal sorumluluk anlamında erkekler dünyanın yaşanılabilir bir yer olması için daha çok çaba gösterebilirler. Teknoloji dünyasında erkekler liderlik görevi üstlenebilir şeklinde veriler sunmuştur.

3. 5. Yüzyıl sonra toplumsal yaşamda cinsiyet eşitliği mümkün olur mu?

ChatGPT “Cinsiyet eşitliği toplumsal bir hedef ve çaba gerektiren bir süreçtir. Yüzyıl sonra toplumsal yaşamda tam anlamıyla cinsiyet eşitliği mümkün olabilir, ancak bu, birçok faktörün bir araya gelmesine ve toplumsal değişimin gerçekleşmesine bağlıdır. İşte bu konuda göz önünde bulundurulması gereken bazı önemli faktörler: Toplumsal Bilinç ve Farkındalık: Cinsiyet eşitliği konusunda toplumsal bilinç ve farkındalık arttıkça, bu hedefe ulaşmak daha olası hale gelir. Eğitim, medya ve kampanyalar gibi araçlarla insanların cinsiyet eşitliği konusunda daha bilinçli olmaları teşvik edilebilir. Yasal ve Politik Destek: Cinsiyet eşitliğini teşvik eden yasalar ve politikalar, toplumsal değişimin önemli bir parçasıdır. Toplumlar, cinsiyet eşitliğini yasal olarak güvence altına almak için çaba gösterebilirler. Eğitim ve Fırsatlar: Eğitim, cinsiyet eşitliği için temel bir faktördür. Kadınlar ve erkekler eğitimde eşit fırsatlara sahip olduğunda, daha fazla yeteneklerini kullanabilirler. Toplumsal ve Kültürel Normların Değişimi: Toplumların cinsiyetle ilgili kültürel normlarını ve beklentilerini değiştirmek, cinsiyet eşitliği için önemlidir. Bu, rollerin daha esnek hale gelmesine ve cinsiyetler arası eşitliğe yol açabilir. Ekonomik Bağımsızlık: Kadınların ekonomik bağımsızlığı arttıkça, cinsiyet eşitliği daha da güçlenir. İş dünyasında kadınların daha fazla temsil edildiği ve liderlik pozisyonlarına yükseldiği bir gelecek mümkün olabilir. Sosyal ve Siyasi Katılım: Kadınların toplumun her seviyesinde ve siyasette daha fazla temsil edildiği bir gelecek, cinsiyet eşitliğini teşvik edebilir. Dünya Genelinde İşbirliği: Küresel düzeyde, ülkeler ve toplumlar arası işbirliği, cinsiyet eşitliği için önemlidir. Uluslararası kuruluşlar ve çevreler arası işbirliği, bu hedefe ulaşmak için etkili bir yol olabilir. Cinsiyet eşitliği hedefine ulaşmak için bu ve diğer faktörler bir araya gelmelidir. Yüzyıl sonra tam anlamıyla cinsiyet eşitliği mümkün olabilir, ancak bu hedefe ulaşmak için devam eden çabalar ve değişimler gerekecektir. Bu sürecin bir parçası olarak, cinsiyet eşitliğini teşvik etmeye ve cinsiyetle ilgili ayrımcılığı azaltmaya yönelik çabaların devam etmesi önemlidir.”

Yüzyıl sonra toplumsal yaşamda cinsiyet eşitliği mümkün olur mu? Sorusu sorulmuş verilen

cevap; ChatGPT cinsiyet eşitliğinin uzun zaman alan bir çaba gerektirdiği ve bunun olması birçok farklı unsurun bir araya gelmesiyle mümkün olabilir. Bunların bazılarının; toplumsal bilinç, politik destek, eğitim fırsatları, toplumsal normların değişimi, ekonomik özgürlük, sosyal ve politik katılım ve dünyada bu konu üzerine işbirliği yapılması gerektiğini bildirmiştir.

3. 6. Yüzyıl sonra toplumsal cinsiyet rollerinin evrimine etkileyecek faktörler nelerdir?

ChatGPT “Yüzyıl sonra toplumsal cinsiyet rollerinin evrimini etkileyebilecek birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler, toplumun gelişimine, kültürel değişimlere ve insanların değerlerine olan etkileri nedeniyle oldukça karmaşık ve çeşitlidir. İşte bu faktörlerden bazıları: Eğitim: Eğitim, toplumsal cinsiyet rollerinin evriminde kritik bir rol oynar. Kadınların ve erkeklerin eşit eğitim fırsatlarına sahip olmaları, cinsiyet rollerinin daha esnek ve eşitlikçi hale gelmesine katkı sağlayabilir. Teknoloji ve İş Dünyası: Teknolojik ilerlemeler, iş dünyasının ve ekonominin dönüşmesine neden olabilir. Bu, kadınların daha fazla liderlik pozisyonuna yükselme ve geleneksel olarak erkek ağırlıklı sektörlerde daha fazla temsil edilme fırsatlarına yol açabilir. Medya ve Kültürel İfade: Medya, kültürel normları ve cinsiyet stereotiplerini şekillendiren güçlü bir etkidir. Toplumsal cinsiyet rollerinin medya yoluyla daha eşit ve çeşitli bir şekilde temsil edilmesi, toplumun bu konudaki algısını etkileyebilir. Kadınların Sosyal ve Siyasi Katılımı: Kadınların sosyal ve siyasi katılımı, cinsiyet rollerinin evrimini etkileyebilir. Daha fazla kadının liderlik pozisyonlarında ve karar alma süreçlerinde yer alması, cinsiyet eşitliği konusunda ilerlemelere yol açabilir. Toplumun Değerleri ve İnançları: Toplumun değerleri ve inançları, cinsiyet rollerini büyük ölçüde etkiler. Değerlerdeki değişiklikler, cinsiyet rollerinin evrimini şekillendirebilir. Aile Dinamikleri: Aile içi dinamikler, cinsiyet rollerini etkileyen önemli bir faktördür. Ev işlerinin ve çocuk bakımının daha eşit bir şekilde dağıtılması, cinsiyet rollerinin evrimini etkileyebilir. Cinsiyet Eşitliği İçin Politika ve Yasalar: Devlet politikaları ve yasalar, cinsiyet eşitliği konusunda büyük bir rol oynayabilir. Cinsiyet ayrımcılığını önlemeye yönelik politikalar ve yasal düzenlemeler, cinsiyet rollerinin daha eşit hale gelmesine katkı sağlayabilir. Küresel İşbirliği: Cinsiyet eşitliği için uluslararası düzeyde işbirliği, bu hedefe ulaşmada etkili olabilir. Uluslararası kuruluşlar ve ülkeler arası işbirliği, cinsiyet eşitliğini teşvik etmeye yardımcı olabilir. Bu faktörlerin birleşimi, cinsiyet rollerinin evrimini şekillendirecektir. Gelecekte toplumsal cinsiyet rollerinin daha esnek, eşitlikçi ve çeşitli hale gelmesi için bu faktörlerin dikkatle ele alınması ve üzerinde çalışılması önemlidir.”

Yüzyıl sonra toplumsal cinsiyet rollerinin evrimine etkileyecek faktörler nelerdir? Sorusu sorulmuş verilen cevap; ChatGPT bu sürecin karmaşık olduğunu ama yine de bazı faktörlerin sayılabileceğini belirtmiştir. Bunlar; eğitim, teknoloji ve iş dünyası, medyanın kültürel ifade gücü, kadınların politik katılımı, toplumun inançları, aile dinamikleri, cinsiyet eşitliğine yönelik politik yasalar, küresel olarak işbirliği ağları oluşturmak olarak ifade edilmiştir.

3. 7. Yüzyıl sonra kadının ve erkeğin toplumsal durumuyla ilgili söylemek istediğin başka bir şey var mı?

ChatGPT “Elbette, toplumsal cinsiyet rollerinin ve kadın ile erkeğin toplumsal durumu ile ilgili daha fazla düşünce ve öngörü paylaşabilirim: Çeşitlenme ve Esneklik: Gelecekte cinsiyet rolleri daha çeşitli ve esnek hale gelebilir. Toplumlar, bireylerin cinsiyet kimliklerini ve rollerini daha fazla özgürce seçebildiği bir ortama doğru evrilebilir. Toplumsal Cinsiyet Eğitimi: Cinsiyet eşitliği ve toplumsal cinsiyet konularındaki eğitim, gelecekte daha fazla vurgulanabilir. Bu, toplumsal cinsiyet rolleri konusundaki bilinçliliğin artmasına katkı sağlayabilir. Ayrımcılıkla Mücadele: Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılığı önlemeye yönelik çabalar devam edebilir. Cinsiyet temelli ayrımcılığın azaltılması için daha fazla çaba gösterilebilir. Dijital Dönüşümün Etkisi: Dijital teknolojilerin hızla ilerlemesi, iş dünyası, iletişim ve yaşam tarzlarını etkiliyor. Bu teknolojiler, kadınların ve erkeklerin toplumsal rollerini ve katılımlarını şekillendirebilir. Aile Dinamikleri: Aile içi dinamikler ve ilişkiler, cinsiyet rollerinin evriminde önemli bir rol oynar. Daha eşitlikçi aile dinamikleri ve çocuk bakımı uygulamaları, cinsiyet eşitsizliğini azaltabilir. Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliği: İklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konuları, cinsiyet rollerini etkileyebilir. Kadınlar, bu alanlarda daha fazla liderlik ve etkinlik gösterebilirler. Yaşlanma ve Yaşlı Bakımı: Yaşlanan nüfuslar, yaşlı bakımı ve toplumsal cinsiyet rollerini yeniden değerlendirmeyi gerektirebilir. Erkekler ve kadınlar, yaşlı bakımı ve aile içi sorumlulukları daha dengeli bir şekilde paylaşabilirler. Kültürel ve Bölgesel Farklılıklar: Cinsiyet rolleri, kültürel ve bölgesel farklılıklardan etkilenecektir. Farklı toplumlar ve bölgeler, cinsiyet rollerini farklı şekillerde algılayabilir ve uygulayabilir. Bu faktörler, yüzyıl sonra kadınların ve erkeklerin toplumsal durumunu etkileyebilecek potansiyel etmenlerdir. Ancak unutulmamalıdır ki bu faktörler karmaşık ve değişken olabilir ve toplumsal cinsiyet eşitliği için sürekli çaba gerektirir. Gelecekte daha adil ve eşitlikçi bir toplum inşa etmek için cinsiyet rolleri konusundaki bilinç ve çabaların sürdürülmesi önemlidir.”

Yüzyıl sonra kadının ve erkeğin toplumsal durumuyla ilgili söylemek istediğin başka bir şey var mı? Sorusu sorulmuş verilen cevap; ChatGPT buna daha fazla öngörü paylaşmak istediğini belirtmiştir. O öngörülerini şu şekilde sıralamıştır. Gelecekte daha esnek ve çeşitli cinsiyet rolleri olabilir. Bu konuda eğitimler verilebilir. Ayrımcılığa yönelik daha ciddi mücadele verilebilir. Dijital dönüşüm toplumsal anlamda cinsiyetlerin rollerini şekillendirebilir. Aile içi dinamikler bu süreçleri etkileyebilir. İklim konularında kadınlar daha etkin olabilir. Yaşlanma ve yaşlı bakımı gibi unsurlar toplumsal cinsiyet rollerini şekillendirebilir. Bölgesel ve kültürel farklılıklar cinsiyet rollerini şekillendiren önemli unsurlar arasında sayılabilir şeklinde veriler bulunmuştur.

SONUÇ

Yapay zekâ ChatGPT ile iletişime geçmek çok yeni bir teknoloji olarak değerlendirilebilir. Yapay zekânın sinir ağları yoluyla aldığı bilgileri işleyerek insanlarla aynı biçimde yanıtlar vermesi yapay zekâyı ideal hale getirmektedir. Bu yönü itibarıyla de çalışmada kullanılması uygun görülen

yapay zekâ chatbox'una, çalışma bağlamında belirlenen sorular sorulmuş alınan yanıtlarla ilgili sonuçlar maddeleştirilerek listelenmiştir.

- Öncelikle yapay zekânın günümüzde toplumsal cinsiyet, feminizm ve ataerkillik gibi kuramları birer kaynak olarak ele almakta değerlendirmelerini, literatürde yer alan kaynakları temel alarak yapmaktadır.
- Günümüz toplumunda erkeklerin rolleri aile geçimini sağlama, koruyuculuk ve güç, toplumsal statü, kariyer odaklı bir yaşama bakış açısının olduğu, kadınların ise; ev işleri ve çocuk bakımı, aile birliği ve destek, duygusal bağlılık ve toplumsal dayanışma gibi rollerinin olduğu belirtilmiştir. Kadına ve erkeğe dair bu roller incelendiğinde bunların zaten günümüzde bilinen ve literatürde yer alan başlıklar arasında olduğu görülmektedir. Ayrıca burada ChatGPT'nin literatüre hakim olduğu günümüzde bilinip kabul gören literatüre bağlı olarak bilgileri aktardığı söylenebilir.
- ChatGPT toplumsal cinsiyetten yana olduğunu ifade etmiştir. Bunun önemli bir insan hakkı meselesi olduğunu, cinsiyet ayrımcılığının azaltılması gerektiğine yönelik kanaat bildirmiş, bunu da toplumsal yapıda eşitlikçi, adil bir yapının olması için önemli bir değer olarak gördüğünü ifa etmiştir. Görüşler yapay zekânın da uygulamasının adalet, eşitlik gibi insani değerleri benimsediği ve bunlara önem verdiğini göstermektedir.
- Gelecekte kadının rollerine dair; cinsiyetler arası daha eşit bir dünyanın olacağı belirtilmiştir. Kadınlar iş yaşamında daha etkin bir rol oynayabilirler. Ev işleri ve aile içi iş paylaşımında daha eşit şartlar oluşabilir. Cinsiyetler arasında geleneksel rollerin dışında farklı roller ortaya çıkabilir. Yapay zekâ dijital teknoloji gibi teknolojik alanlara kadınlar daha fazla katılım sağlayabilir. Toplumun cinsiyet rolleri üzerinde algısı değişebilir şeklinde ifade etmiştir.
- Gelecekte erkeğin rollerine dair; cinsiyet rollerinde gittikçe eşitliğe doğru bir kaymanın olacağını, aile içi özellikle çocuk bakımı ve ev işleri noktasına daha eşit bir paylaşımın olabileceğini belirtmiştir. Erkeklerin mesleki anlamda gelenekselin yanı sıra farklı işlerde de erkekleri görmek mümkün olabilecek. Erkekler gelecekte özellikle psikolojik ve duygusal yönden rahat etmeyi önemseyecekler. Erkeklerin duygusal yönden kendilerini ifade etme yetenekleri daha fazla artabilir. Sosyal sorumluluk anlamında erkekler dünyanın yaşanılabilir bir yer olması için daha çok çaba gösterebilirler. Teknoloji dünyasında erkekler liderlik görevi üstlenebilir.
- Cinsiyet eşitliğinin uzun zaman alan bir çaba gerektirdiği ve bunun olması bir çok farklı unsurun bir araya gelmesiyle mümkün olabileceğini bunların bazılarının; toplumsal bilinç, ekonomik özgürlük, eğitim, politik destek, , sosyal ve politik katılım, toplumsal normların değişimi cinsiyet eşitliğini sağlayabilir.
- Toplumsal cinsiyet rollerini değiştirecek bazı etkenler olduğunu onların; eğitim farkındalık, medyanın ve sosyal medyanın toplumu değiştirme gücü, teknoloji gelişmeler, kadınların politik katılımı, toplumun inançları, aile içi ilişkiler, cinsiyet eşitliğine yönelik yasalar, küresel olarak işbirliği ağları oluşturmak olarak ifade edilmiştir.
- Gelecekte daha esnek ve çeşitli cinsiyet rolleri olabilir. Bu konuda eğitimler verilebilir. Ayrımcılığa yönelik daha ciddi mücadele verilebilir. Dijital dönüşüm toplumsal anlamda

cinsiyetlerin rollerini şekillendirebilir. Aile içi dinamikler bu süreçleri etkileyebilir. İklim konularında kadınlar daha etkin olabilir. Yaşlı bakımı gibi unsurlar toplumsal cinsiyet rollerini şekillendirebilir. Bölgesel ve kültürel farklılıklar cinsiyet rollerini şekillendiren önemli unsurlar arasında sayılabilir şeklinde sıralanabilir.

Yapay zekanın değerlendirmelerinden yola çıkarak, bu çalışma kendinden sonraki çalışmalara ön ayak olacağı, yapay zekanın yaptığı tanımlamalar ve öngörülere bakıldığı zaman literatürden yoğun bir biçimde faydalandığı kendi bilgilerinin de bu literatür kaynaklı olduğu görülmektedir. Ayrıca yapay zekanın bütün ön görülerinde; mutlaka daha önceki bilgiler, gerekçeler ve bunları etkileyen unsurlar oldukça rasyonel olarak ifade edilmektedir. Sonuç olarak yapay zekâ kendinde olmayan veya veriye dayanmayan konularda değil, elindeki veriler yardımıyla çeşitli öngörülerde bulunmakta, yapay zekânın elindeki verilerin sınırlılığı da vereceği bilgilerin tahmin edilebilir, bilgiler olduğunu göstermektedir. Kısa vadede mümkün görünmese bile, uzun dönemde yapay zekânın elindeki veriler arttıkça, gerçeği ön gören ve insanları şaşırtacak bilgiler sunabilir.

KAYNAKÇA

- Akalın, B. & Veranyurt, Ü. (2020). Sağlıkta Dijitalleşme Ve Yapay Zekâ. *SDÜ Sağlık Yönetimi Dergisi*, 2(2),128-137. <https://dergipark.org.tr/en/pub/sdusyd/issue/60581/842035>
- Altun, K., Berber, R. Ö., Recep, K. U. R. T., Bektaş, E., Turan, S., & Korkmaz, V. (2022). Otonom sürüş için ön koltuk geliştirme: Yenilikçi ürün geliştirme vakası. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 37(3), 1441-1452.
- Arslan, K. (2020). Eğitimde yapay zekâ ve uygulamaları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 71-88.
- Artut, S. (2019). Yapay Zeka Olgusunun Güncel Sanat Çalışmalarındaki Açılımları. *İnsan ve İnsan*, 6 (22) , 767-783. DOI: 10.29224/insanveinsan.478162
- Arun, M. O. (2016). Yapabilirlikler Yaklaşımı ve Değerli Yapabilirliklerin Tanımlanması Sorunsalı Yanlış Bilinç Mi, Yapısal Eşitsizlikler Mi?. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(Özel Sayı), 9-24.
- Atalay, M., & Çelik, E. (2017). Büyük veri analizinde yapay zekâ ve makine öğrenmesi uygulamaları-artificial intelligence and machine learning applications in big data analysis. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(22), 155-172.
- Bal, M. D. (2014). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğine genel bakış. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 1(1), 15-28.
- Barbarosoğlu, F. (2013) *Kalplerimizden Gelen Küf Kokusu, Sözlü- yazılı – dijital kültür*; (14/01/2013),Yeni şafak.
- Bingöl, O. (2014). Toplumsal Cinsiyet Olgusu ve Türkiye’de Kadınlık. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014 (3) , 108-114. DOI: 10.18493/kmusekad.36760
- Bora, A. (2021). *Feminizm kendi arasında*. İletişim Yayınları.
- Butler, J. (2009). Toplumsal cinsiyet düzenlemeleri. *Cogito*, 58, 73-91.

- Bükecik, E., & Özkan, B. (2018). Kadına yönelik şiddet: Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın sağlığına etkisi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3(2), 33-37.
- Çakır, Ö., Harcar, T., Sürgevil, O., & Budak, G. (2016). Kadına yönelik şiddet ve Türkiye’de kadına yönelik şiddetin durumu. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 2(4), 51-70.
- Çam, Ş. (2009). Televizyon Dizilerinin Kadına Yönelik Şiddet Temsillerinde Ataerkil Rejimin İdeolojisi. *Kültür ve İletişim*, 12 (2) (24) , 79-132. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kulturveiletisim/issue/64567/985205>
- Davutoğlu, A. (2015). Türkiye’de İkinci Dalga Feminizmin Etkisi ve Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi’nde Gülten Kutal’ın İlk Kadın İstihdamı Makalesi. *Journal of Social Policy Conferences*, 159-174. <https://dergipark.org.tr/en/pub/iusskd/issue/33251/370122>
- Demir, A. (2018). Ölümsüzlük ve yapay zekâ bağlamında trans-hümanizm. *AJIT-e: Academic Journal of Information Technology*, 9(31), 95-104.
- Demir, M. N. & Altun, Y. (2020). Otonom Araçla Genetik Algoritma Kullanılarak Haritalama ve Lokasyon. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 8 (1) , 654-666. DOI: 10.29130/dubited.640063
- Dikici, E. (2019). Feminizmin Üç Ana Akımı: Liberal, Marxist Ve Radikal Feminizm Teorileri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 2(43), 523-532.
- Erdoğan, G. (2021). Yapay zekâ ve hukukuna genel bir bakış. *Adalet Dergisi*, (66), 117-192.
- Esen, E., Soylu, Y., Siyez, D. M., & Demirgürz, G. (2017). Üniversite Öğrencilerinde Toplumsal Cinsiyet Algısının Toplumsal Cinsiyet Rolü ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi. *E-International Journal of Educational Research*, 8(1).
- Fraser, N. (2009). *Feminizm, Kapitalizm ve Tarihin Oyunu*. Feminist Yaklaşımlar.
- Gajewska, A. (2008). Hasło: feminizm. Wydawnictwo Poznańskie.
- Gültekin, L., (2013) *Toplumsal Cinsiyet ve Yansımaları*, Giriş, Atılım Üniversitesi.
- Gümüšoğlu, F. (2008). Ders kitaplarında toplumsal cinsiyet. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 2(4), 39-50.
- Gür, Y. E., Ayden, C., & Yücel, A. (2019). Yapay zekâ alanındaki gelişmelerin insan kaynakları yönetimine etkisi. *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 3(2), 137-158.
- Gürtaş, S. (2020). Otonom araç sürüş destek sistemleri ve yapay zeka uygulamaları (Doctoral dissertation), Bursa Uludağ Üniversitesi.
- Harari, Y. N. (2018). *21. Yüzyıl için 21 Ders*, (Çev.Selin Sıral) Kolektif Yayınları
- İşler, B., & Kılıç, M. (2021). Eğitimde Yapay Zekâ Kullanımı Ve Gelişimi. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 5(1), 1-11.
- Kalaman, S., & Bat, M. (2016). İnternet bağımlılığı ve medya kullanımı: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Journal of International Social Research*, 9(47).
- Kalla, D., & Smith, N. (2023). Study and Analysis of Chat GPT and its Impact on Different Fields of Study. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 8(3).
- Köroğlu, Y. (2017). Yapay zekâ’nın teorik ve pratik sınırları. *Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi*, 26-30.
- Kuşçu, E. (2015). Çeviride Yapay Zeka Uygulamaları. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30), 45-58.
- Marshall, G.(1999) *Sosyoloji Sözlüğü*, Bilim ve Sanat Yayınları.

- Özaydınlık, K. (2014). Toplumsal cinsiyet temelinde Türkiye’de kadın ve eğitim. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, (33).
- Özer, M. M. (2017). Ataerkil kapitalist çalışma yaşamından kadın tanıklıkları. *Çalışma ve Toplum*, 3(54), 1397-1424.
- Özkazanç, A. (2015). *Feminizm ve Queer kuram*. Dipnot yayınları.
- Öztürk, K., & Şahin, M. E. (2018). Yapay sinir ağları ve yapay zekâ’ya genel bir bakış. *Takvim-i Vekayi*, 6(2), 25-36.
- Saraçgil, A., Aktaş, S., & Özgün, Ö. (2005). *Bukalemun erkek: Osmanlı İmparatorluğu’nda ve Türkiye Cumhuriyeti’nde ataerkil yapılar ve modern edebiyat*. İletişim.
- Sayılan, F. (2012). *Toplumsal cinsiyet ve eğitim*. Dipnot Yayınları.
- Serçemeli, M. (2018). Muhasebe Ve Denetim Mesleklerinin Dijital Dönüşümünde Yapay Zekâ. *Electronic Turkish Studies*, 13(30). 369-386
- Sezer, M. Ö. (2013). *Masallar ve toplumsal cinsiyet*. Evrensel Basım Yayın.
- Singil, N. (2022). Yapay Zekâ ve İnsan Hakları. *Public and Private International Law Bulletin*, 42(1), 121-158.
- Sönmez, M. (2022). Akıllı Yerinde ve Zamanında Kullanma Perspektifinde Peygamberlerin “Fetânet” Sıfatı. *Kader*, 20 (2) , 723-744. DOI: 10.18317/kaderdergi.1185821
- Sucu, İ. (2019). Yapay Zekanın Toplum Üzerindeki Etkisi ve Yapay Zeka (A.I.) Filmi Bağlamında Yapay Zekaya Bakış. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 2(2),203-215. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ijotem/issue/50671/643204>
- Şener, Ü. (2012). Kadın yoksulluğu. *Mülkiye Dergisi*, 36(4), 51-67.
- Tamer, H. Y. & Övgün, B. (2020). Yapay Zeka Bağlamında Dijital Dönüşüm Ofisi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 75 (2) , 775-803. DOI: 10.33630/ausbf.691119
- Taş, G. (2016). Feminizm Üzerine Genel Bir Değerlendirme: Kavramsal Analizi, Tarihsel Süreçleri ve Dönüşümleri. *Akademik Hassasiyetler*, 3(5),0-0. <https://dergipark.org.tr/en/pub/akademik-hassasiyetler/issue/27268/287075>
- Tektaş, M., Akbaş, A., & Topuz, V. (2002). Yapay zekâ tekniklerinin trafik kontrolünde kullanılması üzerine bir inceleme. *Uluslararası Trafik ve Yol Güvenliği Kongresi*, Gazi Üniversitesi,
- Tekvar, S. O. (2016). Tüketici davranışlarının demografik özelliklere göre tanımlanması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(6), 1601-1616.
- Uğur, A., & Kınacı, A. C. (2006). Yapay zeka teknikleri ve yapay sinir ağları kullanılarak web sayfalarının sınıflandırılması. *XI. Türkiye’de İnternet Konferansı* (inet-tr’06), Ankara, 1(4).
- Vatandaş, DDC (2007). Toplumsal Cinsiyet Ve Cinsiyet Rollerinin Algılanışı. *İstanbul Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 0(35),29-56. <https://dergipark.org.tr/en/pub/iusoskon/issue/9517/118909> adresinden erişildi.
- Yaraman, A. (2010). 1. Modern ataerkil toplumsallaşma: “erkeksi”, “erkekçi” kadınlar. *Uluslararası Multidisipliner Kadın Kongresi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 13-16 Ekim 2009.
- Yavuz, Ş. (2015). Ataerkil egemen erkeklik değerlerinin üretiminde kadınların rolü: bir “erkek şehri” Trabzon örneği. *Fe Dergi*, 7(1), 116-130.

Yiğit, E. , Oner, A. E. & Yöntem, O. (2020). Otonom Araçların Otomotiv Sektörüne Etkileri ve Beraberinde Getirdiği Yenilikler. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, Ejosat Special Issue 2020 (ISMSIT) , 181-186 .
DOI: 10.31590/ejosat.820722

Yörük, A. (2009). Feminizm/ler. *Sosyoloji Notları*, 7(1), 63-85.